

Богатирьов І. Г.,

доктор юридичних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки України,
професор кафедри

кримінально-виконавчого та кримінального права

Навчально-наукового інституту права,

правоохоронної діяльності та психології,

Пенітенціарна академія України,

м. Чернігів, Україна

ORCID: 0000-0003-4001-7256;

Явтушенко А. М.,

проректор Пенітенціарної академії України,

м. Чернігів, Україна

ORCID: 0009-0008-2701-461X;

Буряк К. М.,

доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри економіки та
права Навчально-наукового інституту Українського державного
хіміко-технологічного університету,

Український державний університет науки і технологій,

м. Дніпро, Україна

ORCID: 0000-0001-6265-9706

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО НОВОЇ МОДЕЛІ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СИСТЕМИ В ПЕРІОД ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ

У статті розкрито питання інституціонального переходу кримінально-виконавчої системи України в пенітенціарну систему шляхом реалізації трансформаційних процесів формування нової моделі в період відбудови України. Доведено, що цей трансформаційний процес формування нової моделі в період відбудови України є одним із пріоритетів діяльності Міністерства юстиції України. Доведено, що розв'язання вказаних проблем стане додатковим кроком на шляху до інституціонального переходу нової моделі пенітенціарної системи в період відбудови України.

Ключові слова: *реформування, кримінально-виконавча трансформація, пенітенціарна система, воєнний стан, виправлення, ресоціалізація, реінтеграція, матеріально-побутове, медико-санітарне забезпечення, засуджений персонал, місця несвободи.*

Постановка проблеми. Відбудова України після завершення війни створює унікальне «вікно можливостей» для глибокої трансформації і формування нової моделі пенітенціарної системи. Звичайно, інституціональні підходи Міністерства юстиції України до цього процесу мають бути спрямовані не лише на відновлення зруйнованої інфраструктури пенітенціарних закладів, а й на зміну самої парадигми функціонування системи виконання покарань відповідно до європейських стандартів і принципів прав людини.

Отже, інституціональні підходи до нової моделі пенітенціарної системи в період відбудови України мають комплексний характер і поєднують у собі законодавчі, організаційні, соціальні та ціннісні трансформаційні процеси, які залежать від узгоджених дій держави, суспільства та міжнародної допомоги.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення наукових статей, навчальних, навчально-методичних та інших видань показало, що проблемою інституціонального переходу пенітенціарної системи України до нової її моделі доволі активно і продуктивно займаються такі вітчизняні вчені: А. І. Богатирьов, І. Г. Богатирьов, О. І. Богатирьова, Є. М. Бодюл, Н. І. Білак, С. К. Гречанюк, П. С. Герасим, А. П. Гусак, О. А. Гритенко, С. В. Зливко, Т. А. Денисова, О. М. Джужа, В. В. Карелін, А. В. Кирилук, В. В. Коваленко, Д. В. Колодчин, О. Г. Колб, В. Я. Конопельський, Ю. О. Новосад, Д. О. Пилипенко, М. С. Пузирьов, В. Ф. Пузирний, В. В. Свірець, А. Х. Степанюк, Я. В. Стрелюк, О. О. Шкута та ін.

Інституціональний підхід до формування нової моделі пенітенціарної системи в період відбудови України є актуальною темою і такою, що має теоретико-прикладне значення для доктрини пенітенціарного права, оскільки цей напрям не був предметом наукових досліджень, що знижує рівень пенітенціарної науки, а тому розроблення цієї теми є очевидним і своєчасним.

Мета статті. Метою статті є обґрунтування необхідності дослідження інституціонального підходу до формування нової моделі пенітенціарної системи в період відбудови України.

А головне завдання – розроблення аргументованих пропозицій, спрямованих на втілення в пенітенціарних закладах Міністерства юстиції України міжнародних стандартів поводження з ув'язненими і засудженими.

Виклад основного матеріалу. Беззаперечним є той факт, що перехід національної пенітенціарної системи до європейського правового простору не може відбутися без належного наукового супроводу. Саме події на перетині ХХ–ХХІ століття в Україні, динаміка змін суспільних відносин у всіх сферах суспільного життя країни, широкомасштабне вторгнення РФ в Україну 24 лютого 2022 року не могло не вплинути на парадигму функціонування кримінально-виконавчої системи України [1, с. 6].

Інституціональний підхід до формування нової моделі пенітенціарної системи в період відбудови України передбачає:

– не вибірковий, а наявний перехід від каральної моделі до прозорості, підконтрольної суспільству інституції. Тут варто звернути увагу на перегляд ролі пенітенціарної системи України шляхом посилення громадського контролю й на чітке розмежування функцій динамічної безпеки, контролю і нагляду та соціальної корекції засуджених в умовах ізоляції;

– формування нових нормативно-правових інститутів шляхом ухвалення Верховною Радою України Закону України «Про пенітенціарну систему» та Пенітенціарного кодексу України, які мають відповідати європейським пенітенціарним стандартам поводження з ув'язненими і засудженими, розвитку альтернативних позбавленню волі покарань (пробація, відновне правосуддя), закріплення стандартів поводження з вразливими групами (неповнолітні, жінки, ветерани війни);

– децентралізацію управління пенітенціарними закладами Міністерства юстиції України, запровадження сучасного пенітенціарного менеджменту, професіоналізацію персоналу, зміну кадрової культури та етичних стандартів роботи із засудженими та ув'язненими;

– співпрацю пенітенціарних закладів Міністерства юстиції України з органами місцевого самоврядування, залучення

громадських і релігійних організацій, інтеграцію пенітенціарної системи з ринком праці, освітою та системою охорони здоров'я;
– інституційну реформу всіх пенітенціарних закладів Міністерства юстиції України з урахуванням строку їх існування, аудиту, гуманістичної архітектури, впровадження цифрових технологій, направлених на соціальну корекцію засуджених та динамічну безпеку засуджених і персоналу.

Серед актуальних теоретичних і практичних питань формування нової моделі пенітенціарної системи в період відбудови України ми виділяємо такі: 1) законодавче оновлення «терміну» переходу кримінально-виконавчої системи України в пенітенціарну систему; 2) оцінка стану медико-санітарного забезпечення засуджених у пенітенціарних закладах Міністерства юстиції України; 3) аналіз умов виконання / відбування в пенітенціарних закладах Міністерства юстиції України кримінального покарання; 4) вплив засобів соціальної корекції на соціалізацію, ресоціалізацію та реінтеграцію засуджених.

Розв'язання вказаних проблем потребує додаткового обґрунтування, оскільки всі вони насамперед тягнуть за собою додаткові витрати держави на утримання засуджених у пенітенціарних закладах Міністерства юстиції України, а з іншого боку – їх вирішення формує позитивний імідж України у світовому співтоваристві.

Досліджуючи законодавче оновлення кримінально-виконавчої системи України в пенітенціарну систему, ми поділяємо позицію вітчизняного вченого В. В. Свірця стосовно того, що оперування на рівні законодавства термінами «кримінально-виконавча система» та «пенітенціарна система», а також процес їх трансформації та сутнісних відмінностей – це проблема, якій приділено недостатньо уваги в кримінально-виконавчій науці [2, с. 167].

Поділяючи позицію вченого, ми проаналізували сучасні погляди на цю проблему. Так, з одного боку, пенітенціарна система – цілісне, функціонально-інтегральне утворення повноважних суб'єктів державного управління, місцевого самоврядування,

інститутів громадянського суспільства та їх узгоджених дій щодо забезпечення ресоціалізації засуджених [3, с. 11].

А з іншого боку, пенітенціарна система – це сукупність органів державної влади, місцевого самоврядування та громадських інституцій, об'єднаних на інтегрально-функціональних засадах навколо центрального органу пенітенціарного управління, на який покладено обов'язки з вироблення та реалізації єдиної політики у сфері виконання кримінальних покарань, де всі органи й інституції взаємодіють у напрямі убезпечення суспільства шляхом ресоціалізації осіб, які відбувають або відбули кримінальні покарання [4, с. 3–7].

Досліджуючи правові проблеми реформування пенітенціарної системи в Україні, вітчизняний учений О. Б. Пташинський зазначив, що пенітенціарна система – це сукупність взаємопов'язаних державних установ та органів виконання покарань, створених з метою виправлення і перевиховання засуджених, які здійснюють єдину державну політику у сфері виконання кримінальних покарань відповідно до чинного законодавства [5, с. 45].

Натомість вітчизняний учений Є. М. Бодюл розглядає пенітенціарну систему як сукупність суб'єктів виконання кримінальних покарань, організаційно-правових, соціальних і громадських інститутів, що беруть участь у забезпеченні виправлення і ресоціалізації засуджених [6, с. 34].

Вітчизняний учений-пенітенціарист О. О. Шкута, досліджуючи теоретико-прикладну модель пенітенціарної системи України, дійшов висновку, що пенітенціарна система – це сукупність органів і установ, підпорядкованих центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування й реалізацію державної політики у сфері виконання кримінальних покарань та пробації [7, с. 34].

Наведені нами судження вчених зайвий раз підтвердили нашу позицію, згідно з якою нова модель пенітенціарної системи в період відбудови України може прийти на зміну наявної кримінально-виконавчої системи України після того, коли остання пройде певні етапи своєї трансформації

(теоретичне, законодавче та практичне закріплення). І це дуже важливо, оскільки кожен етап потребує певного періоду часу.

Варто наголосити, що кримінально-виконавча система України набула нового змісту після 2003 року, і за цей час її трансформаційні процеси були направлені на формування й теоретичне обґрунтування переходу на новий етап – законодавчий. У цьому контексті варто виділити два проекти Закону України «Про пенітенціарну систему України» – як зазначив заступник міністра юстиції Євген Пікалов, йдеться про наповнення цього Закону новим змістом [8], а також розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2022 року щодо схвалення Стратегії реформування пенітенціарної системи на період до 2026 року та затвердження операційного плану її реалізації у 2022–2024 роках [9].

Розробники вказаного документа мали б розуміти, що без трансформаційних процесів реформувати кримінально-виконавчу систему в пенітенціарну систему взагалі неможливо, оскільки на рівні теорії доктрини пенітенціарного права вона існує, і це доведено вітчизняними вченими школи «Інтелект», але ця система поки що не закріплена законодавчо.

Вітчизняний учений А. І. Богатирьов оптимістично розглядає законодавчі новели забезпечення трансформації кримінально-виконавчої системи України у пенітенціарну систему і доводить, що їх ухвалення створює передумови розроблення і ухвалення нового пенітенціарного законодавства (Основи пенітенціарного законодавства України, Закон України «Про пенітенціарну систему та Пенітенціарний кодекс України») та побудови в Україні нових в'язниць за принципом державних, муніципальних і приватних [10, с. 44].

З огляду на викладене вбачається, що нова пенітенціарна система України має забезпечити три стадії виконання / відбування покарання (соціалізацію, ресоціалізацію і реінтеграцію), тому її варто розглядати як державний інститут, наділений правом формувати й реалізувати державну політику в пенітенціарній сфері шляхом залучення до цього процесу відповідних державних і недержавних органів і установ з метою

повернення у суспільство осіб, які вчинили кримінальні правопорушення, законослухняними громадянами.

Доволі цікавою проблемою для реформування кримінально-виконавчої системи України та її трансформації в пенітенціарну систему є оцінка медико-санітарного забезпечення засуджених у пенітенціарних закладах Міністерства юстиції України, зокрема: організація лікування осіб, які є хворими на туберкульоз або інші небезпечні інфекційні хвороби, недостатня укомплектованість медичних установ кваліфікованими кадрами, низький рівень забезпечення медичним обладнанням.

Отже, засуджені не мають можливості отримати кваліфіковану медичну допомогу, що призводить до зростання рівня захворюваності та смертності серед них. Хоча завдання медичних служб у місцях несвободи не обмежується винятково лікуванням хворих пацієнтів. На ці служби покладається також відповідальність за соціальну та профілактичну медицину.

Як зауважує вітчизняний учений В. Човган, медичні служби в місцях несвободи (які взаємодіють у разі потреби з іншими властями) мають контролювати організацію харчування (кількість, якість приготування, розподіл їжі) та дотримання умов гігієни (чистота одягу і постільної білизни, доступ до кранів з проточною водою, сантехнічне обладнання), а також слідкувати за опаленням, освітленням та вентиляцією камер. Вони також повинні слідкувати за умовами організації праці та прогулянок на свіжому повітрі [11].

Зокрема, створення в установах виконання покарань Центру охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби як необхідної підстави для здійснення реформи медичної служби пенітенціарних закладів і забезпечення незалежності лікаря від керівника установи виконання покарань, що насамперед сприятиме неупередженому встановленню діагнозів та якісному наданню медичної допомоги особам, засудженим до позбавлення волі в Україні [12, с. 24–25].

Інші науковці ще більш категоричні. Оскільки чинний КВК не передбачає організації в кримінально-виконавчій системі закладів на правах лікувальних для психічно хворих

засуджених до позбавлення волі на певний строк, то хронічно хворі особи, які стали небезпечними для оточення і потребують стаціонарного лікування, повинні судом звільнитись від відбування покарання на підставі ст. 84 КК України з подальшим примусовим лікуванням у спеціалізованих закладах МОЗ України з відповідним режимом тримання.

До психічно хворих засуджених до позбавлення волі, які не є небезпечними для оточення, але відмовляються добровільно лікуватися, суд за зверненням адміністрації виправної колонії на підставі ч. 1 ст. 94 КК України може застосовувати примусовий захід медичного характеру у виді надання амбулаторної психіатричної допомоги в примусовому порядку, яка має надаватись лікарями-психіатрами медичних частин виправних колоній. Водночас потребує законодавчого визначення порядок та місце лікування хворих на тяжкі психічні розлади чоловіків, засуджених до довічного позбавлення волі, звільнення від відбування покарання яких на підставі ст. 84 КК України є проблематичним [13].

Нині з метою забезпечення прав засуджених та осіб, узятих під варту, Міністерством юстиції утворено державну установу з питань охорони здоров'я, що дасть змогу забезпечити здійснення реформи медичної служби пенітенціарних закладів та зробити лікаря незалежним від керівника установи виконання покарань, що забезпечить неупереджене встановлення діагнозу та якісне надання медичної допомоги.

Наступна проблема, яка суттєво впливає на інституціональне реформування кримінально-виконавчої системи та її трансформацію в пенітенціарну систему, – впровадження в новому Пенітенціарному кодексі України соціальної корекції засуджених, яка оцінюється вітчизняними вченими як прикладна основа Стратегії реформування пенітенціарної системи на період до 2026 року.

Тут варто підтримати вітчизняного вченого М. С. Пузирьова стосовно того, що важливе значення серед засобів соціальної корекції має бути відведено розробленню єдиних критеріїв і показників, за якими суспільство може дати оцінку ефективності діяльності органів і установ пенітенціарної

системи України. І хоча вони існують у відповідних нормативно-правових підзаконних актах Міністерства юстиції України, однак на цей час не спрямовані на індивідуальний підхід до кожного засудженого [14, с. 121].

Соціальна корекція засудженого – це професійна діяльність персоналу ДКВС України щодо відновлення у засуджених під час відбування покарання соціального статусу, який має відповідати моделям і стандартам поведінки у суспільстві [15, с. 127].

Отже, соціальна корекція засудженого під час відбування покарання передбачає більш глибокі зміни у свідомості й поведінці засудженого в умовах ізоляції. У результаті вмілого її застосування персоналом у засудженого закріплюються такі соціально корисні риси, як дотримання в пенітенціарному закладі Міністерства юстиції України вимог режиму відбування покарань, повага до правил співжиття, чесне ставлення до праці, бажання отримати освіту і нову професію, бажання реінтегруватися у суспільство законослухняним громадянином.

Ці цілі є загальними для покарання, незалежно від того, до кого і за яке кримінальне правопорушення воно застосовується. Але зміст загальної мети під час застосування конкретних видів покарань за певні види кримінальних правопорушень може конкретизуватися, а шляхи і засоби їх досягнення можуть мати свої особливості.

Для досягнення поставленої мети варто впроваджувати в роботу пенітенціарних закладів Міністерства юстиції України розроблені вітчизняними вченими науково обґрунтовані методики та програми психолого-педагогічного вивчення особистості засудженого, його поведінки на всіх трьох стадіях соціальної корекції: соціалізації, ресоціалізації та реінтеграції у суспільство.

Висновки. Отже, розв'язання вказаних проблем стане додатковим кроком на шляху до інституціонального переходу нової моделі пенітенціарної системи в період відбудови України. Цьому процесу також сприятимуть: усунення причин і умов, які стають підставами для звернень засуджених до Європейського суду з прав людини з приводу порушення їхніх прав у пенітенціарних закладах Міністерства юстиції України; впровадження в діяльність пенітенціарних закладів

інноваційних та цифрових технологій, здобутки вітчизняних учених як теоретичного, так і практичного спрямування; зміни у взаєминах персоналу та засуджених, що має базуватися на балансі інтересів з урахуванням рекомендацій Європейських пенітенціарних правил; удосконалення системи стимулювання засуджених до законослухняної поведінки та ресоціалізації шляхом запровадження поетапної зміни умов їх тримання, розроблення та впровадження програм реабілітації, налагодження дієвої взаємодії пенітенціарних закладів з органами місцевого самоврядування, громадськими та релігійними організаціями.

Список використаних джерел

1. Пенітенціарна система України. Наукові дослідження та правові наслідки : довідник дисертацій ступеня доктора юридичних наук / укладачі: І. Г. Богатирьов, Д. В. Колодчин, М. В. Пузиревський. Київ : Юрінком Прес, 2025. 308 с.
2. Свірець В. В. До питання про інституціональне реформування пенітенціарної системи. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2017. Вип. 1. Т. 5. С. 167–174.
3. Радов Г. Доктринальна модель Закону «Про пенітенціарну систему України». *Проблеми пенітенціарної теорії і практики*. 1997. № 2. С. 11–52.
4. Ягунов Д. Пенітенціарна реформа: деякі аналітичні нотатки та рекомендації. URL: <http://www.yagunov.in.ua/?p=527> (дата звернення: 05.01.2026).
5. Пташинський О. Правові проблеми реформування пенітенціарної системи в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Київ, 2001. 185 с.
6. Бодюл Є. М. Правові та організаційні засади виконання покарання в кримінально-виконавчих установах відкритого типу : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Київ, 2005. 235 с.
7. Шкута О. О. Пенітенціарна система України: теоретико-прикладна модель : монографія. Херсон : Гельветика, 2017. 366 с.
8. У Раді планують оновити законопроект про пенітенціарну систему – Мін'юст. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3990264-u-radi-planuut-onoviti-zakonoproekt-pro-penitenciarnu-sistemu-minust.html> (дата звернення: 05.01.2026).
9. Про схвалення Стратегії реформування пенітенціарної системи на період до 2026 року та затвердження операційного плану її реалізації у 2022–2024 роках : розпорядження Кабінету Міністрів

Україні від 16.12.2022 № 1153-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1153-2022-%D1%80#Text> (дата звернення: 05.01.2026).

10. Богатирьов А. І. Законодавчі новели забезпечення трансформації кримінально-виконавчої системи України у пенітенціарну систему нового типу. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: «Юридичні науки»*. 2025. № 2 (46). С. 42–48. DOI: <http://doi.org/10.23939/law2025.46.042>.

11. Човган В. Ключові напрями пенітенціарної реформи як складові національного Плану дій у сфері прав людини. URL: <http://khp.org/index.php?id=1453461065> (дата звернення: 05.01.2026).

12. Почанська О. С. Проблеми забезпечення права на охорону здоров'я громадян, засуджених до позбавлення волі в Україні. *Право.ua*. 2018. № 2. С. 20–26.

13. Стулов О. О. Медико-санітарне обслуговування засуджених до обмеження та позбавлення волі: проблеми забезпечення законності. *Форум права*. 2014. № 2. С. 423–427. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2014_2_74.pdf (дата звернення: 05.01.2026).

14. Пузирьов М. С. Диференціація та індивідуалізація виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Київ, 2012. 252 с.

15. Богатирьов І. Г. Пенітенціарна система України у XXI столітті: теоретико-правові та кримінально-виконавчі проблеми : монографія. Київ: Дакор, 2025. 248 с.

Bogatyrov I.,

Doctor of Sciences Law, Professor,
Honored Worker of Science and Technology of Ukraine,
Professor of the Department of Criminal Enforcement and Criminal Law,
Educational and Research Institute of Law, Law-Enforcement and
Psychology, Penitentiary Academy of Ukraine, Chernihiv, Ukraine
ORCID: 0000-0003-4001-7256;

Yavtushenko A.,

Vice-Rector, Penitentiary Academy of Ukraine, Chernihiv, Ukraine
ORCID: 0009-0008-2701-461X;

Buriak K.,

Doctor of Sciences Law, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Economics and Law,
Educational and Scientific Institute of the Ukrainian State University of
Chemical Technology of the Ukrainian
State University of Science and Technology, Dnipro, Ukraine
ORCID: 0000-0001-6265-9706

INSTITUTIONAL APPROACHES TO A NEW MODEL OF THE PENITENTIARY SYSTEM DURING THE PERIOD OF UKRAINE'S RECONSTRUCTION

The article addresses the issue of the institutional transition of the criminal enforcement system of Ukraine into a penitentiary system through the implementation of transformational processes aimed at building a new model during the period of Ukraine's reconstruction. It is substantiated that this transformational process of developing a new model in the period of post-war recovery is one of the priority areas of activity of the Ministry of Justice of Ukraine.

Among the relevant theoretical and practical issues of forming a new model of the penitentiary system during Ukraine's reconstruction, a number of problems are identified, the solution of which is expected to have a positive impact on the new penitentiary model. These include:

- 1. legislative updating of the "transition concept" from the criminal enforcement system of Ukraine to a penitentiary system;*
- 2. assessment of the state of medical and sanitary care for convicts in penitentiary institutions of the Ministry of Justice of Ukraine;*
- 3. analysis of the conditions for the execution and serving of criminal sentences in penitentiary institutions of the Ministry of Justice of Ukraine;*
- 4. evaluation of the impact of social correction measures on the socialization, resocialization, and reintegration of convicts.*

It is proved that addressing these issues will constitute an additional step toward: eliminating the causes and conditions that give rise to applications by convicts to the European Court of Human Rights; introducing innovative and digital technologies into the activities of penitentiary institutions, as well as

incorporating the achievements of domestic scholars of both theoretical and practical orientation; transforming the relationships between staff and convicts based on a balance of interests, taking into account the recommendations of the European Prison Rules; improving the system of incentives for convicts to encourage lawful behavior and resocialization through the introduction of a gradual change in detention conditions, the development and implementation of rehabilitation programs, and the establishment of effective cooperation between penitentiary institutions and local self-government bodies, public and religious organizations.

Key words: *reform, criminal enforcement transformation, penitentiary system, martial law, correction, resocialization, reintegration, material and living conditions, medical and sanitary care, convict, staff, places of detention.*

References

1. Bohatyrov, I. H., Kolodchyn, D. V., & Puzyrevskyi, M. V. (Eds.) (2025), *Penitentiary system of Ukraine: Scientific research and legal consequences: Handbook of doctoral dissertations in Law*, Yurinkom Press, Kyiv.
2. Svirets, V. V. (2017), "On institutional reform of the penitentiary system", *Subcarpathian Law Herald*, № 5 (1), pp. 167–174.
3. Radov, H. (1997), "Doctrinal model of the Law "On the Penitentiary System of Ukraine", *Problems of Penitentiary Theory and Practice*, № 2, pp. 11–52.
4. Yahunov, D. (n.d.), *Penitentiary reform: Some analytical notes and recommendations*, available at: <http://www.yagunov.in.ua/?p=527> (accessed 5 January 2026).
5. Ptashynskyi, O. (2001), *Legal problems of reforming the penitentiary system in Ukraine* : Legal Sciences thesis, Kyiv.
6. Bodyul, Ye. M. (2005), *Legal and organizational principles of execution of punishment in open-type penal institutions* : Legal Sciences thesis, Kyiv.
7. Shkuta, O. O. (2017), *Penitentiary system of Ukraine: Theoretical and applied model*, Helvetyka Publishing House, Kherson.
8. The Rada plans to update the draft law on the penitentiary system – Ministry of Justice (2025), available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3990264-u-radi-planuut-onoviti-zakonoproekt-pro-penitenciarnu-sistemu-minust.html> (accessed 5 January 2026).
9. Ukraine (2022), *On the approval of the Penitentiary System Reform Strategy for the period until 2026 and the approval of the operational plan for its implementation in 2022–2024* : order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 16 December 2022 No. 1153-r, available at:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1153-2022-%D1%80#Text> (accessed 5 January 2026).

10. Bohatyrov, A. I. (2025), "Legislative innovations in transforming the criminal-executive system of Ukraine into a new-type penitentiary system", *Bulletin of Lviv Polytechnic National University. Series: Legal Sciences*, № 2 (46), pp. 42–48. DOI: <http://doi.org/10.23939/law2025.46.042>.

11. Chovhan, V. (n.d.), Key directions of penitentiary reform as part of the National Human Rights Action Plan, available at: <http://khp.org/index.php?id=1453461065> (accessed 5 January 2026).

12. Pochanska, O. S. (2018), "Problems of ensuring the right to health care of persons sentenced to imprisonment in Ukraine", *Pravo.ua*, № 2, pp. 20–26.

13. Stulov, O. O. (2014), "Medical and sanitary services for persons sentenced to restriction and imprisonment: problems of legality assurance", *Law Forum*, № 2, pp. 423–427, available at: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2014_2_74.pdf (accessed 5 January 2026).

14. Puzyrov, M. S. (2012), *Differentiation and individualization of execution of imprisonment for a fixed term* : Legal Sciences thesis, Kyiv.

15. Bohatyrov, I. H. (2025), *Penitentiary system of Ukraine in the XXI century: Theoretical, legal and penal execution issues* : monograph, Dakor Publishing House, Kyiv.

Дата першого надходження статті до видання: 22.01.2026.

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 04.02.2026.

Дата публікації (оприлюднення): 01.06.2026.